

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Ралица Мирчева, департамент „Изящни изкуства“, НБУ,

относно научният труд на Алина Емилова Папазова на тема:

“Керамиката като съвременна концептуална медия за проектиране на двуизмерен образ в триизмерен пластичен обект“ за придобиване на научната степен „доктор“ по професионално направление 8.2. Изобразително изкуство

Дисертационният труд на тема “Керамиката като съвременна концептуална медия за проектиране на двуизмерен образ в триизмерен пластичен обект“ на докторанта Алина Папазова се състои от увод, три глави, заключение, библиография от 153 източника (26 български издания, 127 чуждестранни ресурси) и две приложения, свързани с богат илюстративен материал към текста.

Настоящата тема разглежда двуизмерните образи в керамиката като съвременно изкуство, в сферата на художествените методи, но и на иновативни подходи като образи, които имат концептуална стойност. Дисертацията разглежда няколко важни аспекта, а именно, подробно изследване в традиционните и съвременни процеси в керамиката, в областта на двуизмерния образ в исторически план. Развитие на керамичното изкуство по българските земи, както и в световен план до водещо съвременно изкуство на XX век.

Индивидуалната гледна точка и пластично – творческия възглед на автора са подкрепени с богат снимков материал, който ясно илюстрира темата. Впечатление в дисертацията правят и представените наред с периодите в развитието на керамиката и множество представители от творци с тяхното творчество.

Методите на изследването са обосновани върху анализ и проследяване същността на керамиката, като водещо съвременно изкуство, които допринасят с нагледност и възможност за творчески изказ, преминавайки в нов смисъл и интерпретация.

Първа глава „Развитие на двуизмерният образ в керамиката в древността“, разглежда развитието на керамиката, в подробно историческо проучване от възникването ѝ до началото на XIX в. с настъпването на индустриалната революция и началото на промишленото производство.

Периодите в развитието и същността на керамиката с акцент към двуизмерните образи върху керамиката, проследяват разнообразието в рисунките, релефните и декоративни елементи, геометрични образи, растителни, животински и човешки стилизирани фигури, пиктографски знаци и символи, считани за една от първоначалните наченки на писменост със сакрално значение, религиозно - митологични символи, йероглифни текстове и др. В тази глава впечатление прави сравнителния анализ, който носи съпоставяне в развитието на керамиката през историческите епохи.

Втора глава „Модерна епоха – период на промяна и преход“, представя преминаването на керамиката от занаят в самостоятелно изкуство с изявен авторски почерк в периода от края на XIX в. до средата на XX век. Отбелязани са европейските художници-модернисти, носещи иновацията в творчеството си, в световен план в керамиката като Раул Дюфи, Пабло Пикасо, Фернан Леже, Хуан Миро, Лучо Фонтана, Жан Кокто. Разгледани са приносите и на едни от най- знаковите български имена в тази област, сред които Георги Бакърджиев, Стефан Димитров, Стоян Райнов, Иван Ненов, Венко Колев, Георги Коларов, Йова Раевска и др., които въвеждат съвременни методи за изработка на керамични изделия.

Трета глава „Двуизмерни образи върху керамика в съвременното изкуство“ разкрива характерните методи на работа в сферата на двуизмерните образи в лицето на съвременни творци в световен план и България. Акцентите тук са, определяне на „концептуални“ и „съвременни“ методи при формиране на двуизмерни образи, технологични похвати в контекста на световни имена в керамиката от 80-те и 90-те години на XX в. Разгледжат се актуални автори, разширяващи керамичните инвенции през XXI в.. Достойно внимание се отдава на българското съвременно развитие в концептуалните двуизмерни образи, върху пластични обекти от 70-те години на XX в. до момента. Водещи художници - керамици проф. Божидар Бончев и проф. Моника Попова са едни от доайените в съвременното керамично изкуство.

Впечатление прави съвременното керамично изкуство в световен мащаб от този период, което се отличава с използване на иновации до днес като:

- смесване на различни медии – керамични с некерамични материали
- използване на дигитални технологии, като изкуствен интелект и 3D принтиране

- проектиране на видеоматериали и анимации върху керамични пластики
- използване на фотографски и графични техники върху керамика
- изобразяване на съвременни, актуални двуизмерни образи в тримерен вид

Заклучението на дисертацията защитава изведените резултати от изследването и прави необходимите обобщения от написването ѝ.

Приносителите в дисертацията са важни опорни точки и показват научно-приложни акценти, които според авторското виждане, могат да се систематизират в следните посоки:

- Направена е систематизация и хронологично организиране на историческото развитие на двуизмерните образи в керамиката, както в глобален мащаб, така и в контекста на българските земи.
- Представят се практически и технологични примери, определящи модерни и съвременни прояви в силикатните изкуства.
- Формулирани са методи, които разграничават съвременното от традиционното керамично изкуство и го превръщат в концептуална медия за изразяване на двуизмерни идеи в тримерни обекти.
- Представени са примери за автори от световната и българската керамика, които работят в сферата на двумерните образи, чиито живот и творческа дейност заемат достойна част от съвременното изкуство.
- Доказва се, че съвременната двумерна изразителност и съвременната керамика са тясно свързани и важни за развитието и на двете сфери в обща концептуална и практическа зона.
- Представени са примери за пластични разработки на студенти и преподаватели от модул „Керамика и порцелан. Дигитални форми.“ на НБУ, насочени към различни форми на двумерни образи, които включват традиционни и съвременни технологии.

Дисертационният труд е един от малкото систематизирани материали за керамиката, и ще бъде от полза за ученици от средните специализирани училища, студенти и професионалисти, тъй като засяга неизследвана до сега насока в керамичното изкуство, а именно двуизмерното керамично изкуство.

Докторантката Алина Папазова е била студент на департамент „Визуални изкуства“, завършила бакалавърската си степен в модулите „Графика и илюстрация“ и майнър „Керамика и порцелан“ в НБУ през 2017 г., през 2018 г., следва магистърска степен "Керамика и порцелан. Съвременни и дигитални форми", която завършва през 2020 г. в НБУ. Тя е част от преподавателският екип на модул „Керамика и порцелан. Дигитални форми“ на департамент „Изящни изкуства“ на НБУ, от 2020 г. е хоноруван преподавател. Алина Папазова е автор, които активно компилира силикатните материали с двумерни образи в една обща, съвременна концептуална форма.

Докторантката работи в областта на съвременната керамика, като се изявява с участия в редица изложби и творчески проекти. Дисертационният труд на авторката следва успешно нейните професионални и творчески интереси в областта на керамиката.

Това ми дава основание да препоръчам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Алина Папазова в професионално направление 8.2. Изобразително изкуство.

05.11.2023 г.
Гр. София

Доц. д-р Ралица Мирчева